

วิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ธุรกิจการผลิตพริกเพื่อการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป

**AN ANALYSIS OF CHILI PRODUCTION BUSINESS FOR
EXPORT TO THE EUROPEAN UNION MARKET**

นายอนุชิต ทองสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร)

ปริญญา

ธุรกิจการเกษตร

เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การวิเคราะห์ธุรกิจการผลิตพริกเพื่อการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป

An Analysis of Chili Production Business for Export to the European Union Market

นามผู้วิจัย นายอนุกุล ทองสุข

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์อภิชาติ คະลุนเพรย์, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์กัมปนาท เพ็ญสุภา, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์เรืองไร โตกฤษณะ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การวิเคราะห์ธุรกิจการผลิตพริกเพื่อการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป

An Analysis of Chili Production Business for Export to the European Union Market

โดย

นายอนุกุล ทองสุข

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร)

พ.ศ. 2551

นฤกุล ทองสุข 2551: การวิเคราะห์ธุรกิจการผลิตพริกเพื่อการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร) สาขาธุรกิจการเกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์อภิชาติ คະฉุณเพ็ญ, Ph.D. 185 หน้า

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของแต่ละระบบย่อยของระบบธุรกิจการผลิตพริกชี้หนู วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ตลอดจนศึกษาถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของธุรกิจการผลิตพริกชี้หนูเพื่อการส่งออก โดยใช้กรณีศึกษาของบริษัท สมพรพานิช กรุ๊ป จำกัด ในอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ปีการเพาะปลูก 2549/50

ผลการศึกษาพบว่า ระบบธุรกิจการผลิตพริกเพื่อการส่งออกในระบบการผลิตแบบ Eurepgap มีการเลือกใช้ที่ดินที่มีแหล่งน้ำในการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก และใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อมและผลผลิต มีการรวบรวมผลผลิตและนำส่งให้กับบริษัทส่งออกในราคาประกัน

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพริกเพื่อการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป ผู้ผลิตมีรายได้เฉลี่ย 114,000 บาทต่อไร่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากต้นทุนการผลิตรวมเฉลี่ย 40,120.52 บาทต่อไร่ ผู้ผลิตจะมีผลตอบแทนสุทธิ 73,879.48 บาทต่อไร่

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของธุรกิจการผลิตพริกชี้หนูเพื่อการส่งออก ของบริษัท สมพรพานิช กรุ๊ป จำกัด สามารถนำมาสร้างกลยุทธ์ในการผลิตพริกที่สำคัญได้แก่ กลยุทธ์เพิ่มศักยภาพ กลยุทธ์สร้างภูมิคุ้มกัน กลยุทธ์เร่งพัฒนา และกลยุทธ์แก้วิกฤต ที่จะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจต่อไป

Nukool Tongasuk 2008: An Analysis of Chili Production Business for Export to the European Union Market. Master of Arts (Agribusiness), Major Field: Agribusiness, Department of Agricultural and Resource Economics. Thesis Advisor: Mr. Apichart Daloonpate, Ph.D. 185 pages.

The objectives of this research were to study the process of each sub system in chili production business, to analyze costs and return, and to study internal and external business environment. Somponpanich Group co.,Ltd., Amphoe Khoksomrong, Changwat Lopburi, was used as a case study in 2006/07 crop year.

The study results found that chili production with Eurepgap needed a land with adequate water during the year. New technology was used in production process, while clean environment and safety product were concerned. The output was sent to an exporter with guarantee price.

Costs and return in chili production for export to the European Union market were analyzed. Total revenue was about 114,000 baht per rai, whereas total costs were about 40,120.52 baht per rai. Therefore, net benefit was 73,879.48 baht per rai.

The business environment of chili production business for export of the Sompronpanich Group co.,Ltd. was analyzed to construct strategies in terms of potential enhancement, immune formulating, speeding up business development, and crisis remedies. Such strategies would be beneficial in extending competitive advantages in this business.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

/ /

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และความอนุเคราะห์จากอาจารย์และบุคลากรหลายๆท่านมาตลอด ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ อภิชาติ คະລຸນເພັຍ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ กัมปนาท เพ็ญสุภา กรรมการที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุง และตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนรองศาสตราจารย์ศานิต เก้าเอี้ยน ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย และ รองศาสตราจารย์บุญเกิด บุตทะ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ บริษัท สมพรพานิช กรุ๊ป จำกัด ในจังหวัดลพบุรี ผู้ผลิตพริกเพื่อการส่งออกที่ กรุณาอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้

คุณประโยชน์อันใด อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแด่อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทธุรกิจการเกษตร (ภาคพิเศษ) ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียนด้วยดีเสมอมา

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้โอกาสและ สนับสนุนในการศึกษา ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านซึ่งไม่ได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือ ตลอดจนเป็นกำลังใจในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

นกุล ทองสุข

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
ขอบเขตของการศึกษา	11
วิธีการศึกษา	11
การเก็บรวบรวมข้อมูล	11
การวิเคราะห์ข้อมูล	12
นิยามศัพท์	12
บทที่ 2 การตรวจเอกสารและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์	14
การตรวจเอกสาร	14
แนวคิดและทฤษฎี	19
แนวคิดการวิเคราะห์ระบบธุรกิจการเกษตร	19
แนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	23
การวิเคราะห์ TOWS matrix	24
การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน	26
การวิเคราะห์ต้นทุน	26
การวิเคราะห์ผลตอบแทน	29
บทที่ 3 ระบบธุรกิจพริกขี้หนูเพื่อการส่งออก	30
ระบบย่อยปัจจัยการผลิต	30
ที่ดิน	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
พันธุ์พริก	36
แรงงาน	37
แหล่งน้ำ	39
ปุ๋ย อาหารเสริมและสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	39
เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเกษตร	40
ระบบย่อยการผลิตพริกเพื่อส่งออก	45
การผลิตในระบบมาตรฐาน Eurepgap	45
การเตรียมพื้นที่ปลูกและการเตรียมดิน	48
การจัดระยะปลูก	49
การคัดเลือกและจัดเตรียมพันธุ์	49
ขั้นตอนการปลูกพริกลงแปลงปลูก	50
การเตรียมไม้หลักค้ำต้นพริก	50
การให้น้ำ และปุ๋ยในพริก	50
การให้ปุ๋ยในระบบน้ำหยด	51
ขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดการปุ๋ยในระบบ Eurepgap	54
การตัดแต่งกิ่งและการปักไม้หาบต้นพริก	55
สุขลักษณะและความสะอาด	55
อาหารเสริมในพริก	56
โรค และแมลงในพริก	57
โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด โรคในพริก	59
แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัดแมลงในพริก	62
วัชพืชที่สำคัญและการป้องกันกำจัดในพริก	63
การเก็บเกี่ยว	64
การบันทึกข้อมูล	65
ระบบย่อยการตลาด หรือการจัดการสินค้าเกษตร	68
ระบบย่อยการแปรรูปสินค้าเกษตร	71
ระบบย่อยการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ระบบย่อยการส่งออกสินค้าเกษตร	76
ระบบย่อยสินเชื่อกาเกษตร	81
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนการผลิต และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกของธุรกิจพริกเพื่อส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป	84
การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตพริกชี้หนุจินดาเพื่อส่งออกแบบ ระบบ Eurepgap	88
การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตพริกชี้หนุเพื่อส่งออกไปยัง ตลาดสหภาพยุโรป	91
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของธุรกิจการผลิต พริกเพื่อการส่งออก	95
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	95
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	96
การวิเคราะห์กลยุทธ์ TOWS matrix	98
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	103
สรุป	103
ข้อเสนอแนะ	106
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก ข้อมูลการผลิตพริก	114
ภาคผนวก ข สภาพทั่วไปของการระบบธุรกิจการผลิตพริกขึ้น ต้นทุน ผลตอบแทนในการผลิตพริกขึ้น	155
ภาคผนวก ค แบบสอบถามผู้ผลิตพริกขึ้นเพื่อการส่งออกไปยังตลาด สหภาพยุโรปเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของธุรกิจการ ผลิตพริกเพื่อการส่งออก	179
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	185

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เนื้อที่เพาะปลูกพริกของประเทศไทย ปี 2546-2548	4
2	ข้อมูลนำเข้า-ส่งออกพริกของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2540-2549	6
3	ข้อมูลการส่งออกพริกของประเทศไทยไปยังประเทศ/ภูมิภาคส่งออกที่สำคัญของ ไทย ปี พ.ศ. 2549	6
4	ข้อมูลการส่งออกพริกของประเทศไทยไปยังประเทศ/ภูมิภาคส่งออกที่สำคัญ ปี 2540-2549	7
5	ปริมาณการส่งออกและนำเข้าพริก ปี 2550	8
6	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน	18
7	พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตของพริกชี้หนูในประเทศไทย	32
8	พื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดลพบุรี ปี 2547/2548	33
9	การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชจำแนกตามอำเภอในจังหวัดลพบุรี ปี 2547/2548	34
10	รหัสแปลงเพาะปลูกพริกพันธุ์หุบเปอร์ฮอท บริษัท สมพรพานิช กรุ๊ป จำกัด และ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการ ปี 2550	35
11	พริกชี้หนูที่นิยมปลูกเป็นการค้า	36

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ระบบย่อยปัจจัยการผลิตพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	44
13	การเตรียมดินใส่ปุ๋ยช่วงการเตรียมพื้นที่ปลูกพริก	52
14	โปรแกรมการให้ปุ๋ยในระบบน้ำหยด การใช้สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชในพริก	52
15	การให้อาหารเสริมในพริก	56
16	การใช้สารป้องกันกำจัดโรคของพริก	58
17	การใช้สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพริก	59
18	ระบบย่อยการผลิตพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	65
19	ระบบย่อยการตลาด หรือการจัดหาพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	71
20	ระบบย่อยการแปรรูปพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	74
21	ราคาพริกขี้นุสุดที่เกษตรกรขายได้เทียบกับราคาพริกที่ส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ระบบย่อยการจัดจำหน่ายพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	76
23	รายชื่อบริษัทผู้ส่งออกพริกสดหรือแช่เย็นที่สำคัญของประเทศไทย ปี 2549	78
24	ระบบย่อยการส่งออกพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	80
25	แหล่งสินเชื่อกู้ยืมเงินของผู้ผลิตพริกในกรณีศึกษา	83
26	ระบบย่อยสินเชื่อการเกษตรในการผลิตพริกในระบบ Eurepgap เปรียบเทียบกับการผลิตพริกแบบทั่วไป	83
27	โครงสร้างต้นทุนการผลิตพริกขี้นหนู	86
28	ต้นทุนการผลิตพริกขี้นหนูจินดาเพื่อส่งออกในระบบ Eurepgap	93
29	รายได้ต้นทุน ผลตอบแทนสุทธิ และอัตราผลตอบแทนสุทธิต่อยอดขาย จากการผลิตพริกขี้นหนู	94
30	วิธีการสร้างกลยุทธ์โดยใช้ TOWS matrix	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

	ตารางผนวกที่	หน้า
1	ข้อมูลพื้นที่การผลิตพริกทั่วโลก ปี พ.ศ. 2548	115
2	ตารางบันทึกสต็อกปุ๋ย	116
3	ตารางบันทึกการใช้ปุ๋ยในแปลงปลูก	117
4	บันทึกการสอบเทียบปริมาณการใส่ปุ๋ย	118
5	บันทึกการใช้ฮอร์โมน	119
6	บันทึกกิจกรรมการเพาะปลูก	120
7	บันทึกการทิ้งน้ำล้างถังฉีดพ่น	121
8	ตารางแผนการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม	122
9	ตารางบัญชีสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	123
10	ตารางรายการคำถามการปฏิบัติงานในระบบ Eurepgap	124
11	ตารางการผลิตและการปฏิบัติงานในระบบ Eurepgap	150

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างระบบธุรกิจเกษตรของประเทศไทย	22
2	ภาพตารางกลยุทธ์ TOWS matrix	25
3	กราฟราคาพริกชี้หนูสดในประเทศ	74
4	ขั้นตอนการส่งออกอย่างง่ายของพริกไปยังตลาดสหภาพยุโรป	77